

Datum: 28.1.2021.

Broj: 02-06-830

BiH među zemljama u kojim se stanje korupcije najviše pogoršava, građani životno ugroženi

Indeks percepcije korupcije za 2020. rangira BiH na 111. mjesto od 180 država, sa ocjenom 35 (skala od 0 -100), što je i najlošija ocjena od 2012. BiH je ponovo svrstana među zemlje koje najviše nazaduju u borbi protiv korupcije.

Sarajevo 28.01.2021. --- Indeks percepcije korupcije (Corruption Perception Index – CPI) Transparency International za 2020, Bosnu i Hercegovinu (BiH) svrstava među zemlje svijeta u kojima se stanje korupcije najviše pogoršava. Konstatujući pad BiH za 11 mjesta, indeks BiH rangira na 111. mjesto od 180 država, sa ocjenom 35 (skala od 0 -100), što je ujedno i najlošija ocjena od 2012., kada je BiH bila rangirana na 72. mjestu sa ocjenom 42.

BiH je najlošije pozicionirana u regionu Zapadnog Balkana i dijeli mjesto sa Sjevernom Makedonijom. U regionu je nabolje pozicionirana Slovenija sa ocjenom 60, zatim Hrvatska 47, Crna Gora 45, Srbija 38 i Kosovo 36. Najbolje pozicionirane zemlje globalno na Indeksu percepcije korupcije poslovično su Danska, Novi Zeland, Finska i ostale zapadne zemlje s visokim stepenom demokratije. Začelje drže zemlje zahvaćene ratom, bezakonjem i diktaturom a ove godine to su Sirija, Somalija i Južni Sudan.

Kontekstualizirajući nalaze indeksa, pandemija virusa COVID 19 bez sumnje je obilježila proteklu godinu ali i u potpunosti ogolila najmračnije lice korupcije, čiju cijenu građani nažalost plaćaju vlastitim životima. Institucije paralizovane korupcijom, prioritet su stavile na beskrupuloznu pljačku javnih sredstava, na uštrb osiguranja adekvatne zdravstvene zaštite. Čitav period pandemije bio je obilježen netransparentim i nerazješnjim nabavkama medicinske opreme. Ovi kao ni brojni drugi slučajevi korupcije u kojim kriminalni trag vodi do samog vrha vlasti, a koji su potresali BH javnost do danas nisu dobili epilog, što je dodatno urušilo ionako gotovo nepostojeći kredibilitet pravosuđa i povjerenje javnosti. Pravosuđe je umjesto beskompromisnog doprinosa rješavanju problema korupcije, postalo i samo gorući i najveći problem BH društva. Politički instrumentalizovano, bez elementarne nezavisnosti i odgovornosti zahtijeva hitnu i dubinsku reformu temeljenu na provođenju detaljnih provjera svih nosilaca pravosudnih funkcija (*vetting*) kao prvi iskorak u borbi protiv korupcije.

BiH nema adekvatnu politiku ni strategiju za borbu protiv korupcije, a zakonski okvir već godinama čeka na potpunu i sveobuhvatnu rekonstrukciju, što nedvosmisleno naglašava i Evropska komisija među 14 prioriteta za dobijanje kandidatskog statusa. Odsustvo napretka i direktne blokade unapređenja zakonskog okvira za sprečavanje sukoba interesa, finansiranja političkih partija, zaštite zviždača, javnih nabavki samo potvrđuje potpunu zarobljenost države i institucionalnog okvira. Razmjere zarobljenosti države otvaraju pitanje legitimiteta vlasti u BiH, koji je dodatno derogiran sistemskim prevarama i odsustvom integriteta izbornog procesa. TI BiH je samo tokom prošle izborne kampanje dokumentovao preko 2.500 primjera otvorene zloupotrebe javnih resursa u kampanji.

Udruženje za borbu protiv korupcije Transparency International u BiH
Reg. No. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Gajeva 2, 78000 Banja Luka, Tel/Fax +387 51 216 369, 216 928, 224 521, 224 520
Poslovnica: Mula Mustafe Bašeskije 9/1, 71000 Sarajevo, Tel +387 33 220 049, Fax +387 33 220 047
E-mail: info@ti-bih.org
Web: www.ti-bih.org

Posebno zabrinjavajuće stanje je u Federaciji BiH, koja nije ni uspostavila Vladu nakon izbora prije dvije i po godine, Ustavni sud takođe nije popunjen, ne postoji zakonski okvir za zaštitu zviždača, a Zakon o sukobu interesa i Zakon o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala se ne provode, što sve ukupno stanje u ovom entitetu čini anarhičnim.

„Zemlja već dugo ide u pogrešnom pravcu, ali pandemija COVID 19 i ekonomska kriza koja se javlja kao posljedica pandemije, u kombinaciji sa sve većim pogoršanjem nivoa korupcije mogu stvoriti vrlo zapaljivu smjesu koja BiH može uvesti u fazu visokog rizika od potpune paralize funkcionisanja institucija“, naglasio je Srđan Blagovčanin predsjedavajući Upravnog odbora TI BiH, na prezentaciji Indeksa. „U takvom kontekstu, sistematsko kršenje ljudskih prava, egzistencijalna neizvjesnost građana, kao i sama životna ugroženost zbog neadekvatne reakcije vlasti na zaštiti zdravlja stanovništva mogu voditi ka eskalaciji gnjeva među građanima.“

Političke partije su nesumnjivo ključni protagonisti zarobljavanja države, pod vođstvom neprikosnovenih lidera u čijim rukama je koncentrisana stvarna moć, u potpunosti su ovladali javnim sektorom, podredivši ga vlastitim potrebama na uštrb javnog interesa.

Direktnu posljedicu duboko ukorijenjene korupcije, odnosno namjere da se po svaku cijeni spriječi razotkrivanje korupcije i pozivanje na odgovornost, predstavljaju učestala kršenja ljudskih prava, na šta ukazuju i međunarodni akteri, posebno u kontekstu restrikcije slobode okupljanja u Republici Srpskoj što je više puta pominjano i u izvještajima Evropske komisije. Erozija demokratskih standarda, gušenje slobode govora, stvaranje atmosfere netrpeljivosti za glasove kritike višegodišnji je trend u BiH.